

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter veija po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nagodba

je mej ogerskimi in našimi ministri tedaj gotova. Treba samo, da jo potrdita dunajski in peštanski zbor. Štirinajst mesecev je trajalo dogovarjanje, lep denar bi imel uže tisti, ki bi v žep spravil le to, kar so ministri za vožnjo mej Dunajem in Pešto potrosili.

Po tej novej nagodbi bomo torej za one reči, ki se uvažajo, večji col plačevali, a tudi Ogri večjega. Najglavnejši stvar pak je novo urejenje banke, ki je toliko preglavice delalo. Na vse zadnje so se pogodili tako, da bode dosedanja nacionalna banka likvidirala, a namesto nje se bode ustanovila enotna avstro-ogerska banka, za note privilegirana na deset let.

Ta banka bode z dosedanjim kapitalom nacionalne banke, s takim pokritjem, kakor dozda izdajala nemško in magjarsko natiskane banknote po deset, sto in tisoč goldinarjev. Dozdani ti bankovci se bodo iz prometa nazaj potegnili. Vseh teh not filijale ogerskega kraljestva najmenj 51 milijonov, katere upravlja posebna direkcija v Pešti, popolno enakopravna z dunajsko direkcijo.

Generalno svetovalstvo banke pak ima 14 udov. Guvernerja imenuje na nasvet obeh finančnih ministrov cesar in dva podguvernerja, dalje imenuje na ternopredlog ogerske direkcije, dva in na ternopredlog avstrijske direkcije zopet dva generalna svetovalca, družih osem pa se voli brez razločka, ali so ogerski ali avstrijski državljani. Generalni svet ima pravico direktorjema prepoved dati pri da-

janji kredita, določuje obrestno višino, imenuje gen. sekretarja.

„Nalog obeh parlamentov bode — piše se iz Pešte — da se potrdi nagodba, ki sti jo obe vladi sklenili. Naj Kasandrini glasovita in onkraj Litve tudi o tej priliki nikogar ne motijo: nagodba se bode tu in tam sprejela. Vendar parlamenta v svojem glasovanju nijsta bila enaka; kajti tukaj v Pešti so vedeli, kaj hočejo in to še denes vedo; tukaj je bil cilj, po katerem so težili in kateri so končno dosegli, pozitiven: pariteta; tam (na Dunaji) so le vedeli, kaj nečejo, cilj je bil negativen: niti navidezna pariteta ne. Človek bi mislil, da tako odločna nasprotja ne mogo nagoditi se. Da pa so se vendar, dokazuje to le oslabelost onega dela, ki nij imel zadosta moči, da bi svojemu prepričanju, katero je enkrat izrekel, pomagal do zmage, ali pa da bi padel. A po pravici se sme vprašati: je-li v Avstriji ono nagodbi sovražno držanje bilo naravno ali umeteljno? Vspeh obravnavan to uči. Kajti, ali so tam z velikimi načeli lehkomišelnost se igrali, ali pa so jih zato žrtvovali, da bi oblast obdržali v rokah. Ali dr. Herbst, ta „avstrijski Deak“, potrebo svoje domovine takrat nij prav cenil, ko je izdal geslo „niti navidezne paritete“ ali pa je denes ne pozna, ko bo — o tem ne dvomimo — svoj precej velik upliv vrgel na tehtnico, da nagodbi pripomore do zmage.“

Tako porogljivo govori glas iz Translejtaniije. Mi nemamo na to odgovarjati, ustavoverci naj. Sicer pa, če se prav res ta nagodba sklene, v banki se bodo drgnili Magjari

in Cislejtanci in miru ne bode. Čas bode le učil, da je treba z marsičem „tabula rasa“ napraviti, kakor je Senyey dejal, da je treba marsikatero iluzijo popustiti. Magjari ne bodo nič več kredita imeli, če prav za 51 milijonov papirjev v filijale dobodo, ker kredit se ravna le pa gospodarstvenem cvetu dežele.

Slovenske knjige razširjajmo!

Pod tem naslovom piše vrli „Slovenski učitelj“:

„Narod brez svoje literature ne more obstati, ne more si svoje narodnosti ohraniti, a še manj omikovati se. To nas zgodovina uči. Koliko časa je bila omika Nemcev na zelo nizke stopinji! (Vsaj se nemško kmetstvo in prosto ljudstvo še dandenes v omiki le malo ali nič, na pr. od našega slovenskega ne razločuje.) Dokler se nemški literati in učenjaki nijso narodnega jezika posluževali in so latinski pisarili, se njih literatura kar nij mogla utemeljiti mej narodom, se ve da. Ali pa poglejmo k drugim narodom, na pr. k našim bratom Hrvatom. Dokler se je v njih šolah in v uradnih latinščina, nemščina in magjarsčina rabila, tako dolgo nij bilo čuti o nikakoršnem napredku na Hrvatskem, o nikakoršnej hrvatske literature. Kaj dandenes, ko se hrvatski jezik v šolah in uradnih rabi! Kako veliko je hrvatsko slovstvo dandenes uže! Vse panoge znanstva so uže v hrvatski literaturi kolikor toliko zastopane. Mi Slovenci, zlasti omikanci bi se naposled lahko za svoje izobraženje kar hrvatskih knjig uže posluževali. Toda za prosto ljudstvo in za šolsko

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Sedemnajsto poglavje.

(Dalje.)

„Tebi mi nij treba povedati, da mi je gospica Emilija tako dobra in prijazna kot vselej, ker vsak, ki jo tako dobro pozna, kakor ti, mora priznati, da je najboljša in najljubeznivejša gospica na svetu. Nikdar ne morem le na pol toliko storiti, da bi jej povrnila vse mi skazane dobrote, a vendar jej mala darilca tako zelo dopadajo in je tako hvaležna za vsako majheno pazljivost, da se mi zdi, kot da bi vsak lahko jej kaj storil in jo osrečil. Včeraj sem dobila nekaj vijolic v travi, ko sem jih jej prinesla, poljubila me je in se zahvalila, kot da bi bilo ravno toliko demantov. In majhen Ben Gately je natrgal poln klobuk regratovega cvetja brez pecljev ter je pri vratih lepo ubral; potem je prašal po gospici Grahamovi, da bi jo sam njej iz-

ročil. Ta se mu je za njegov trud tako sladko posmehljala, ter mu tako prijazno rekla: „Hvala ti Ben!“ da gotovo dolgo tega ne bode pozabil. Viljem, ali nij bilo to lepo od gospice Emilije?“

„Gospod Graham mi je odkazal vrtič, in kmalu bodem, nadejam se, imela dovolj cvetic za njo, če se namreč gospa Ellisova ne bode vtikala vmes. A tega se zelo bojim, ker vtakne se v vsako stvar. Viljem, gospa Ellisova mi je nadloga, največja nadloga. Zdi se mi, da so nekateri ljudje taki, da jih ljudje ne morejo trpeti, in ona se vrsti ravno onim ljudem, katerih jaz trpeti ne morem. Tega bi ne povedala nobenemu drugemu, ker nij prav; tudi ne vem, ali je prav, da sploh to povem, pa tebi nikdar ne zamolčim nobene stvari. Gospica Emilija mi govori po gostem o njej ter mi pravi, naj se naučim ljubiti jo. — A predno jo bodem ljubila, moram angelj postati.“

„Ti bodeš mislil, da je to ena starih Jeričinih muh; morebiti je taka. A ti ne veš, kako me bega in zdeljuje. Res, da so le malenkosti, katerih nij lahko povedati in tudi

te bi preveč nadlegovala, ko bi ti jih naštevala; zato ne bodem več pisala nobene besede o njej, — skušati hočem poboljšati se in jo srčno ljubiti.“

„Mislil bodeš, da sedaj, ko ne hodim v šolo, komaj vem, kaj bi počela s časom. A imam mnogo opraviti. Prvi teden po našem dohodu so se mi res zdeli jutri jako dolgočasni. Jaz vstajam kot veš, zmirom rano; ker pa Emiliji nij dobro, ko bi tako zgodaj vstajala, vidim jo vselej še le ob osmih, to je dve celi uri pozneje, ko sem sama vstala in in se napravila. Ko smo bivali v Bostonu, sem ta čas izdelovala svojo nalogo in se učila; ker pa je to spomlad gospica Emilija zapazila, da tako hitro rasem, ter je slišala od gospoda Arnolda, da sem zelo blede, mislila je, da mi ne dé dobro, da toliko časa pri knjigah tičim; zato je prišedši v D — razdelila moje ure, ki so učenju namenjene. Določila jih prav malo, ter tako uredila, da se učim po zajuterku in sicer v njenej sobi. Svetovala mi je tudi, naj dalje spim, če mi je mogoče; a tega nijsem mogla, ter sem vstajala o mojem navadnem času, ter se sprehajala po vrtu. Neki dan

mladino moramo vsakako v našem jeziku pisati. In baš za šolsko mladino pisati ali sploh šolsko literaturo ustvarjati, je ena najvažnejših nalog slovenskega domoljuba. Mladina, zlasti šolska mladina (kakoršna bi morala po obstoječih postavah vsa mladež biti) ima v tem svojo največjo nalogo, da se uči, in to obilo uči. (Preoblagati se ve da ne gre, posebno mladine ne.) Uči pa se mladina ne samo po besedah svojih roditeljev, po nauku, ki ga dobiva od svojih učiteljev, ampak tudi iz knjig, njej razumljivih, njej primernih, njej koristnih. Beseda učiteljeva, ki jo v šoli čuje, hitro premine; komaj zapusti deček šolske duri, že ne misli več na nauke, katere mu je učitelj s tolikim trudom razjasnoval. Ako pa ima isto stvar v takih knjigah, katere so v njegovem materinskem in v razumljivem jeziku pisane, tedaj uže še pogleda v nje. Pa skoro toliko, kolikor za učenca, je potrebna šolska literatura tudi za učitelja. To velja zlasti za današnje čase, ki bi se smeli skoro nekaka „šolska doba“ imenovati. Iz knjig se mora učiti starejši učitelj, kateri se novih predmetov v starej šoli nij učil; iz knjig in to iz slovenskih knjig se mora učiti pa zlasti vsak slovenski učitelj, bodi-si star ali mlad, naroden ali nenaroden; kajti v šolah se je učil le v nemščini, to je, prisvojil si je sicer lepih znanosti, toda v tuji obliki, v slovenski ljudski šoli neporabljeni. On mora svojim vedam dati vso drugo obliko. On mora hote ali nehoté, z ljubeznijo ali nevoljo privajati si kolikor toliko na dobro slovenščino. Celo nemčurski učitelj, vsaj tisti, kateremu je kaj na svoji časti ležeče, vzame v roko slovensko knjigo, da se privadi dobrih slovenskih izrazov. Kajti sram je vsacega uže samega sebe, ako bi govoril slabo materinski jezik otrok.

Iz naštetih vzrokov narodno misleči učitelji radi segajo s svojimi pičlimi novci po slovenskih knjigah, in tudi nenarodnjak mej učiteljstvom še kupi sem ter tja kako slovensko knjigo. Se ve da je poleg teh še precejšnje število nepodpornikov slovenske literature, pa vsled tega tudi nenapredovalcev v slovenskej šoli. Torej na pričetki poti moramo, iz ljubezni do naroda, do mladine slovenske dalje hoditi, posebno zdaj, ko smo prve težkote uže premagali.

sem se močno čudila, da sem gospoda Grahama našla pri delu, ker po zimi mu to nij bila navada; a ta gospod je čuden mož. Prosil me je, naj mu pomagam saditi čebuljino seme. Zdi se mi, da sem mu stvar dobro naredila, kajti pozneje mi je dal več drugega semena saditi in listke privezovati malim kolkom, ki jih bodo poleg potaknili. Nazadnje mi je v največje veselje ponudil kos zemlje, kjer bi lahko cvetice redila. Njemu cvetice nijso prav nič mari, kar se meni kaj čudno zdi.

„Tako bodem imela lasten vrt. A Viljem! pišem ti kaj dolgočasno povest, ter nemam časa, povedati ti sto in sto drugih reči, ki bi ti jih rada poročila. Oh! ko bi mogla biti pri tebi, povedala bi ti v eni uri več, kakor zamorem pisati ves teden. Črez pet minut se naadam, da bodem slišala Emilijo zvoniti; poslala bode po me, naj pridem k njej, ter jej glasno čitam.“

„Močno hrepenim o tebi, dragi Viljem! slišati; vsak dan prosim zjutraj in zvečer Boga, naj te ohrani zdravega, ter naj kmalu poroča o tebi tvojej ljubečej te Jerici.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. februarja.

Iz *Dunaja* telegram poroča: V zborišči kluba levice je Herbst razložil stanje nagodbenih obravnav na podlogi pojasnila, katero je vlada dala zaupnim mozem ustavovernih klubov in je pristavil, da je on varoval stranki svobodo glasovati po svoje glede bankovega vprašanja. Če stranka pritrdi načinu sestavljenja generalnega svetovalstva, potem je nasledek samo ta, da vlada potrebne predloge z ogersko vlado sklene. — V posvetovanji se je najbolj naglašalo, da je več posameznih vprašanj še nejasnih. H koncu se je sklenilo jutri imeti shod vseh ustavovernih klubov in k temu shodu tudi ministre povabiti, da dajo pojasnila. — „Fortschrittsklub“ pak je sklenil svoje debate o tej reči skrivne ohraniti.

„Pol. Corr.“ pak poroča o shodu ustavovercev pri ministru Lasserju, da so se ga udeležili udje obeh državnih zbornic. Minister Auersperg jih je pozdravil, Lasser je razlagal stanje in tek nagodbovanja. Finančni minister je razložil bankovo vprašanje, posebno način sestave generalnega svetovalstva. Na konci je finančni minister v imenu vlade stranko vprašal: Definitivni sklep dogovorov o bankovem vprašanji je od tega odvisen, ali privoli stranka k tacemu sestavljenju generalnega svetovalstva banke: Generalno svetovalstvo ima guvernerja, dva podguvernerja, in 12 generalnih svetovalcev. Prve tri imenuje na predlog monarh, generalni svetovalci se od občnega zbora volijo in sicer osem prosto, dva in dva pa na ternonasvet ogerske, resp. avstrijske bankove direkcije. Več vprašanj se je stavilo, minister je na nje odgovoril, potem se poslancem zahvalil.

Iz vsega tega je torej jasno, da je — mnogo nejasnega v celem stvari in v celem obravnavanju. Možje nečajo vsega povedati.

Iz *Carigrada* javljajo, da ker je sultan tako slab, da ga more vsak čas zadeti možjanski mrtud, rad bi precej njegov brat zasedel prestol. Princ Izzedin pa ima za sebe svojo stranko. Celo na vojake se nij več zanašati. Zato se boje domače vojske.

Kakor turški vir poroča, je v *Trebinji* mej tamošnjo turško vojsko začel tifus razsajati in moriti.

Urednik neapolitanskega časnika „Roma“, je bil šel k *Mithadu* in ga izpraševal. Razvezir mu je pravil, da ga je vrgel Mahmut-paša. Sultan ga je nerad pustil, jokal je za njim. Mithad je prepričan, da do vojske

mora priti z Rusijo; on ne obupuje. On misli, da se bode Avstrija z Rusijo vred udeležila zoper Turke vojske, posebno, ker avstrijski Jugoslovani na to silijo. Na to bodo druge oblasti vmes posegle, meni, in vojna bode občna postala. Francoska in Anglija bodo za Turčijo. Bismarka dolži Mithat, da je vsega kriv; ta sili, naj se Avstrija s slovanskimi provincijami poveča, da bode potem on Nemčijo povečal. —

Iz *Varšave* se poroča, da pride marca meseca ruski car tja s cesarjevičem naslednikom, ter da se uže sprejemne priprave delajo.

Denes se ima odpreti *nemški* državni zbor. Cesar Vilhelm sam ga je, tako so uže naprej poročali, odprl s prestolnim govorom. Jutri bomo vedeli, da li je kaj za vnanjo politiko važnega povedal.

*Amerikanski*h zjedinjenih držav republike predsednik Grant je ukazal tiskovno pravdo začeti zoper časopis „The Capitol“, ker je pisal, da se morajo demokratični Amerikanci na orožje vzdigniti in Hayesa umoriti, ko bi bil ta voljen za predsednika.

Dopisi.

Iz ljubljanske okolice 20. febr. [Izv. dop.] Dosti in še preveč pojasnena predputna burka ribniškega šolmoštra s svojo „Ylchuts Ajiram“ daje mi povod, da zopet izpregovorim nekaj zastran „Laib. Schulzeit.“ Večkrat se je namreč uže slišalo od nasprotne strani, da je veliko učiteljev Simovih nemškutarskih misli, ker so naročeni na „Laib. Schulzeit.“ Tako sklepa nemčurska klika. Temu pa nij tako. Naročeni so res nekateri, ali ne ujemajo se z „Schulzeit.“ Da se pa vendar v prihodnje takim nelogičnim mislim nemčurkim v okom pride, kaj je storiti? Odgovor na to je kratek: „Učitelji slovenski, ki ste še naročeni na „Schulzeit.“ popustite jo.“ To se je uže večkrat poudarjalo, ali vspeha je bilo premalo. Zato je treba, da se ta opomin zopet ponavlja zdaj, ko so učitelji v teku več let videli, kakovšen organ je ta „Schulzeit.“, ki prinaša le Simove novosti, neslane govore slovenskih renegatov in druge suhoparne, uže dostikrat bolje prežvekanе stvari, in še te vzete iz starih šartek. In krono vsem tem bedarijam je pak postavila „Schulzeit.“ s tem, da je v zadnjem času prinesla znano „Liebeserklärungs“ in to na prvem mestu učiteljem, kakor nalašč za pred-

Osemnajsto poglavje.

Ali nij lepo? Naznani meni, kje živi Rojenica, ki očarala te je tako? — V tvojih lastnih prsih, brate, rekel si? Ljubkaj kakor lastno rojenico blago to.

Nekaj tednov po tem listu je Jerica izvedela po Juriji, ki je vsak dan v mesto na trg hodil, da je gospa Sullivanova v prodajalnici našega starega znanca, rudečeličnega mesarja, naročila, da je dobila list od Viljema in da naj Jerica pride v mesto čitat ga. Emilija bi jo bila rada pustila, a bala se je, da tega ne bode mogla, ker je Vranič, Grahmov edini konj, bil na polji, drugače pa nij vedela, kako bi jo poslala v mesto.

„Zakaj je ne pustite z omnibusom?“ prашala je gospa Ellisova.

Jerica je pogledala gospo Ellisovo s hvaležnimi očmi. Bilo je prvokrat, da je ta jej ugajala in podpirala njene želje.

„Ne zdi se mi varno za njo, da bi se sama peljala v prevoznico kočiji,“ — rekla je Emilija.

„Varno! — No, za tega odraslega dekliča!“ vskliknila je gospa Ellisova, ki je bila

v rodovini uže tako domača, da se obče vaje z gospico Emilijo nikakor nij presilovala.

„Menite vi?“ prашala je Emilija. „Meni se zdi še otrok, a ker pravite, da je skoro odrasla deklica, mislim, da uže lahko nase gleda. Jerica, ka se ti zdi, da bi v Bostonu od postaje za prevozne kočije do hiše gospe Sullivanove ne zgrešila poti?“

„Nikakor ne, gospica Emilija.“

Brez druge zamude so jej najeli sedež in Jerica se je z bliščečimi očmi in veselim srcem odpravila na pot. Našla je gospo Sullivanovo in gospoda Cooperja zdrava in jako vesela, da je bil Viljem po dolgem pa prijetnem potovanji prišel srečen in radosten v Kalkuto. Potem je v listu popisal svojo novo domovino, svoj novi delokrog in svoje nove gospodarje ter je prijazno pozdravljial vse in o njih popraševal, zlasti pa o Jerici. Jerica je kosila pri gospe Sullivanovi in je potem hitela k omnibusu. Vsedla se je in čakaje odhoda prevozne kočije se je kratkočasila s tem, da je opazovala mimogredoče ljudi. Ura je bila skoro tri in misliti je uže počela, da se bode edina peljala; kar je zaslišala neki

pustno zabavo. Ali se nij s tem ponorčeval z naročniki ta list, ki se sam imenuje šolski? Ali nij to skandalozno? Sramovati se mora vsak, naročiti se na ta list. Mislim vsaj, da bodo odsehnal učitelji popustili „Schulzeit.“, treba je le nekoliko poagitrirati, pa bode šlo. Kdo bo maral za tako duševno hrano, za take pedagoške šušmarije in frivolne čenčarije? Naročujejo naj se učitelji raje na slovenske liste, „Slovenskega Učitelja“ in „Tovarisha“ in če ta ne zadostujeta, saj je dosti drugih nemških listov, ki ne nosijo samo pridevek „šolski“, ampak tudi pišejo za šolo in so učiteljem v poduk.

Zato še enkrat: Proč z „Laib. Schulzeit.“, naj jo berejo in podpirajo birokratje, kakor jim drago, ali za učitelje slovenske pak nikakor nij ta umazani parasit.

Iz St. Pavla v savinske dolini 20. februarja [Izv. dop.] Kot poseben prijatelj šole, učiteljev in mladine si štejem v dolžnost, da vam sledeče vrstice napišem ter objavim, kako se še pri nas s tem imamo. Po sporočilu tukajšnjega nadučitelja, Vidica so tukajšnji dobrotniki naše šole blagosrčno zložili skup 17 gld. 60 kr. av. velj. v ta namen, da se nakupi tvarina za šolo ženskih ročnih del, kateri znesek se je uže zgoraj imenovanemu voditelju šole izročil, ter tudi v ta namen porabil. To je resnično hvale vredno. Le tako naprej! — Tudi gospa baronica Hakelberg je mnogo građiva za to deklisko šolo darovala, za kar ji bodi tudi srčna hvala. — Gotovo pridno so morale učenke vso to robo predelovati. Kajti imeli smo 11. februarja uže tombolo, pri kateri so se vse te ročna dela zaigrala in se je pri tej tomboli dobilo zopet blizo 20 fl., ki so zopet v prihodnje za ta blagi namen odločeni. — Pohvalo je zaslužila učiteljica ročnih del, soproga našega nadučitelja, ki je gotovo imela pri tem naj več truda. Ravno na gori omenjeni večer pa smo še imeli posebno pustno zabavo, kojo je gospod učitelj Vidic osnoval v prid naše šole. — Predstavljale so se namreč od 14 učencev dve gledališki igri v gospod Švabovih prostorih 1. „Star vojak in njegova rejenka v dveh dejanjih, 2. Učenca potujeta na tuje v dveh dejanjih.“ — Otroci so igrali izvrstno in zaslužili tudi pohvalo. Tudi oder je bil okusno

napravljen in domačega ljudstva se je te zabave toliko udeležilo, da je bil prostor premajhen in je bila vsed tega velika gnječa in tesnoba. Mnogo jih je prišlo tudi od drugod, kakor iz Žavca, Petrovč, Št. Petra, Vranskega, Gomiljskega itd. poslušat mlade igralce. — Vse je bilo z vsem prav zadovoljno, tako da je izreklo ljudstvo željo, naj bi se še večkrat taka veselica osnovala. Nabralo se je pri tej priložnosti tudi okoli 24 fl., ki se bodo zopet v šolski prid porabili. Resnično, ako se bode pri nas v tem obziru tako napredovalo, potem smo si svesti, da se zbudi pri ljudstvu veselje in ljubezen do šole omike in splošnega napredka, ter da si pridobimo na ta način za prihodnost še več prijateljev šole in učiteljev. — Želeti je še le to, da bi se naša dvorazredna šola skoro za en razred razširila, ker se lahko zgodi in bi se tako našim šolskim potrebam nekoliko vstreglo. Stanovanje za 3 učitelje je pripravljeno in tudi 3 šolske sobe se bi kaj lahko v najem dobile, samo ko bi dotične šolske oblasti še kaj za to storiti hotele.

Od Savinje 17. febr. [Izv. dop.] Brati je v „Sl. Nar.“ iz M. dopis v kojem pisatelj ondotnega poštarja in obč. predstojnika hvali ter ga kot vrlega narodnjaka slikar, kar je prav hvalevredno. Naj bode torej tu povedano, da pisatelj onih vrstic nij noben neprijatelj dotičnega poštarja, ampak le nasprotnik vsega zlonosnega ter vsacega narodnega napredka ovirajočega nemčevanja, ki žalibog skoro povsod po mestih in trgih naše mile Slovenije svoje pogubne kriloti razpenja. Spoštujmo najprej svoj jezik, potem še le rabimo tujega s tujci, kadar ga je le silno treba. Dopisnikova in sigurno tudi vsacega poštenega narodnjaka vroča želja je le, da bi se našemu slovenskemu jeziku povsod na Slovenskem podelila tista pravica, katero kot deželni jezik v resnici zasluži. In trohico svoje pravice pa lahko slovenski jezik tudi na poštah uživa vsaj toliko, kolikor se temu postavno priložnost podaje in to menim namreč v tem oziru, ker se dobe poštne nakaznice in dopisnice vsaj v nemškem in slovenskem jeziku, katere bi vsaka pošta na Slovenskem morala imeti in so vložnice gotovo tudi v ta namen slovenski tiskane, da se sme brez nemčevanja

na slovenski strani pošteno in pravilno slovenski naslov napisati. (To naj bode v tej reči zadnja beseda. Tudi mi spoštujemo in samo dobro znamo o omenjenem g. poštarji. Mimogredni dopisnik za sigurno nij hotel užaliti, temuč stvar je opominjal. V tem pa smo mnogokrat vsi opominjanja vredni. Ur).

Domače stvari.

— (Razdelitev ljubljanske delegirane sodnije.) V „Laibacher Zeitung“ čitamo, da se od strani višje sodnije priprave delajo, ločiti mestno delegirano sodnijo, ker ima preveč dela, v dve sodišči, eno za mesto, eno za okolico.

— (Konfiscirane) so bile, kakor se nam poroča, predsinočne „Novice.“ Kateri članek bi bil konfiskaciji povod dal, to nam je težko uganiti iz eksemplara, ki ga imamo pred soboj. Najbrž dopis iz Kranja, govoreč o prestavljeni slovenskega profesorja Glaserja na prusko mejo.

— (Podružnica družbe za varstvo živali) se je te dni samovoljno razresila in osnovala se bode nova samostalna taka družba.

— (Novomeški prešt) g. Simon Vilfan, je vsled reda železne krone III. vrste, s katerim ga je cesar odlikoval o zlatej maši, povzdignjen v vitežki stan.

— (Umrli) je J. Tomazin, duhoven v Dragatušu.

— (Oporoki g. Müllerja) zve „Sl.“, da je volil 6000 gld. svojemu rojstvenemu kraju Žabnici, ki naj se prestroji v samostalno faro, 3000 pa za dijaške ustanove.

— (Pomanjkanje duhovnov.) „Danica“ toži in „Sl.“ se jej pridružuje, da duhovniki umirajo močno, a semenišče je skoraj prazno. — Temu naj gg. duhovniki in učitelji po deželi pomorejo s tem, da količkaj premožne kmetske ljudi, ali take, ki morejo po mestih podporo najti, nagovarjajo, naj dade zdrave svoje fante v mestno šolo dalje studirati. Nekaj jih bode gotovo duhovnov, drugi pa bodo drugod slovenstvu kot omikanci koristili.

— (Goriška čitalnica) napravi 25. februarja besedo. Program je: 1. „Puška na klin“, možki zbor, besede zložil D. Rakovac,

poseben glas govoreče osebe, katere nij bila videla priti. Prišedši k vratam, zagledala je zadej za kočijo najčudovitejšo stvar, ki jo je kedaj videla. Bila je stara žena, majhene postave in od starosti zelo potlačene. Jerica je precej spoznala, da je isti prečuden duh iznašel in naredil raznovrstne kose najčudovitejše oprave, ki jo je kedaj videla. A predno je opazovala vse malenkosti in posebnosti te oprave, ki je skupoma bila tako čudno nenaravna, obrnila je vso svojo pozornost na prečudno obnašanje stare gospe.

Brez vspeha se je napenjala, da bi prišla v nepripravni voz; nazadnje je z eno nogo stoječa na zdolnji podnožnici poklicala voznika, naj bi jej pomagal.

„Čestiti gospod!“ rekla je z določnim glasom, „ali je ta prevozna kočija izročena vašemu čestitljivemu varstvu?“

„Kaj pravite, gospa? Da, jaz sem voznik;“ to rekši je prišel k vozu, odprl vratica in ne čakaje uljudne prošnje stare gospe, prijel jo je pod rameni ter jo je prej, nego je dobro vedela, kaj da hoče, vzdignil v kočijo in vratica zaprl.

„Bog mi bodi milostljiv!“ vskliknila je, ko se je Jerica nasproti vsedla in svoj pajčolan in druge cunje vredovala, „ta človek pač ne ve, kako se pomaga gospe brez škode za njeno obleko. O, za Boga!“ pristavila je v istej sapi, „izgubila sem solnčnik.“

To rekši je vstala; a ker se je kočija nenadoma odpeljala, izgubila je ravnotežje in bila bi padla, ko bi jo Jerica ne bila zgrabila za ramo in jo zopet posadila, rekši jej: „Gospa, nikar ne tarnajte; tukaj je solnčnik.“

To rekši, potegnila je ven pogrešani solnčnik; bil je skoro dežnikove velikosti in z zelenim trakom privezan na pasu stare gospe; ker se je bil na stran premaknil, mislila je, da ga je izgubila. In sedaj nij izvlekla samega solnčnika, ampak še mnogo drugih rečij, ki so bile na isti način s tistim zelenim trakom privezane. Jerica se jim je čudila; bile so: Mrežica nenavadne velikosti in kaj različnih barv, črna klobuk s čipkami, veliko mahalce iz peres, svitek pisanega papirja in razne druge reči. Bile so po nekoliko skrite pod tenkim šalom iz črne svile; za to je Jerica jela misliti, da je njena sopotnica nekodi ro-

pala. Če pa je to res bilo, videla se je roparica kaj neskrbna, ker komaj se je kočija dobro zavozila, položila je noge kaj premišljeno na nasprotni sedež ter si je naredila ugodnejše, ko je mogoče. Najprej je vzela svoje zobe iz ust ter jih je dejala v svojo naročno torbico, česar se je Jerica močno prestrašila; potem je snela črnosvilnate rokavice ter je nataknila pavolnate; odpela si je pajčolan iz čipek, ga je zravnila ter ga pripela k zelenemu traku. Potem si je snela klobuk, ga pregnila z veliko pavolnato rutico, da bi se ne vprašil, s težavo odvezavši si mahalce je z njim pridno mahala, zaprla oči ter je gotovo mislila spati. Skoro gotovo bi bila tudi zadremala, ker se je tako mirno držala; Jerica je pozabila sopotnice ter je premišljevala in opazovala debele oblake, ki so se na zahodni strani narejali. Kar jo je preplašila neka roka, ki je v njeno segla in pa nepričakovani vsklik:

„Draga mlada gospica, ali te črne sence ne pomenijo neugodnega vremena?“

(Dalje prib.)

LESTENIA IN TISK "Narodne tiskarno".